

Journal Armenien
MANZOUME-IEFKIAR
Grand Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԵՐԵՎԱՆԻ ԳԻՏԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՒՆԱՆԻՔԻ ԳԻՏԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՈՐԻՆ ԿՈՆՍՏԱՆՆՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐԿԱՆԻ ԳԻՏԱՆՈՒԹԻՒՆ
38, Պաշտ Կի Մասնաճիւղ, 38

Մանկունի Էփեսոս

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՍՏԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳՈՅԻՆ, ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومه افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غرهه در
صاحب امتیازی: اورمانس فرم
اداره خانه سنتی: باب عالی جادستند نومرد 38

ԱՌԱՍՏԱՆԻ ԳԻՏԱՆՈՒԹԻՒՆ	Տարեկան	Վեցամյակ
ԿԱՆԻՏԻՆ	80 ԴՐ.	50 ԴՐ.
ՊՈՐՏՅԱՆ	108 ԴՐ.	60 ԴՐ.
ԱՐՄԱՆԱՅԻՆ	25 ԴՐ.	18 ԴՐ.

ՅԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մեկ տարեկան համար տոգը 5 ԴՐ. 2
Մեկ տարեկան առկա ծանուցման համար
ժամանակը պայմաններ

Առեւտրական Կեսնք

ԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐ

Մեր առեւտրական հրապարակին վրայ կին գործաւորներու և առեւտրականներու թիւը կը շատնայ տակաւ: Տնտեսական ուղարկումներու մէջ և այլ և կ'արժէ գիտնալ թէ օրէնքը, որ խիստ է վաճառականներու պարտաւորութիւններու մասին, ինչ կը տրամադրէ կին առեւտրականներու համար:

Օսմանեան առեւտր. օրինագրքին մէջ առեւտրով զբաղող կիններու համար մասնաւոր տրամադրութիւն մը չի կայ: Բայց ֆրանսական առեւտր. օրինագրքը, որ գրեթէ ամէն կէտերուն մէջ համըմտած է մեր օրինագրքին, երբ յօդուած կը պարտադրէ առեւտրական կիններու նկատմամբ: Սկզբունքով, մեր ինչպէս ամէն երկրին մէջ՝ ամուսին կին ըլլա, առանց ունի վերահսկողութեան, օրէնքին դրած պայմաններուն մէջ կրնայ առեւտրով զբաղել և վաճառական նկատուի: Այս մասին միեւնոյն դիրքը չունին ամուսնացած կիններ: Փրանս. առեւտր. օրինագրքին Դ. յօդուածը կը տրամադրէ թէ (առանց իր ամուսնոյն հաւանութեան կին մը չի կրնար առեւտրական գործով զբաղել, ձու գիտել կուտանք որ օրէնքը ամուսնոյն արտօնութիւնը չի պահանջեր, այլ համաձայնութիւնը, որ կրնայ նոյն իսկ լռելիքով ըլլալ: Օրինակ համար, երբ կին մը առեւտրական գործ մը կը ձեռնարէ, վաճառք կը ընէ ու կը ծախէ և անոր ամուսնին կը տեսնէ այդ գործառնութիւններն ու չի մերժեր, անկողնային իր հաւանութիւնը ստած կը համարուի:

Ամուսնացած կնոջ մը առեւտրական գործով զբաղելուն համար, անոր ամուսնոյն հաւանութիւնը պահանջուելուն պատճառը սա է որ եթէ կինը առեւտրական մէջ չ'աշխատէ և վաճառքներ կ'ընէր իրենց պահանջը պարտաւորելու համար պիտի ուզէր արգելի տակ առնել ու ծախել հանդիս տնոր ինչքն ու գոյքը: Սակայն եթէ այդ կինը ամուսնական հաւասարութեան պայմանով կարգուած է, այն արտին անոր ինչքն ու գոյքը ընկերաբար իր երկանս ալ կը վերաբերին, հետեւեալը զանոնք գրաւելով էրին ալ պիտի վնասուի, և արգարտութիւնը կը պահանջէ որ կնոջ երեւել ալ զրկուի անոր պատճառով լու համար գոնէ նախապէս հաւանութիւն տուած ըլլայ իր կնոջը առեւտրով զբաղելուն:

Փրանսայի մէջ այս ու կին իրենց գոյքը տնտեսաբար համար, նոտարին

առկել, զեռ չ'ամուսնացած, պայմանագրութիւն մը կը կնքեն: Այդ մասին չորս տեսակ պայմաններ կան: Ա. — Այդ ու կին իրենց ունեցած բոլոր գոյքն ու ստացուածքը իրարու կը խառնեն, և այս պարագային անոնք պահանջատէրերու հանդէպ իրարու համար ըստ օրինի երաշխաւոր կը նկատուին: Բ. — Այդ ու կին իրենց ինչքերը իրար կը խառնեն, բայց իրաւքանչիւրը իր ստացուածքին սեփականատէրը կը մնայ: Կինը իր օմիտ մէջ կը բերէ իր գոյքը, և ամուսինը զանոնք կը գործածէ, կամ կը շահեցնէ: Այս պայմանին մէջ, կին ու այդ իրարու պարտքի համար ոչ պատասխանատու են, ոչ ալ երաշխաւոր: Գ. — Թէեւ օրէնքը անոնք տեսնէ հաւանութիւն կը պնդեն: Դ. — Այդ ու կին իրենց ինչքն ու գոյքը իրարմ անկախ ու անկախ կը տնտեսեն, անոնցմը ստացած վարձքն ու շահը իրենք կը գործածեն մին միւսէն ազատ: Այս պարագային ընական է որ իրարու պատասխանատու չ'ըլլան: Ե. — Կերպովս այդ ու կին իրենց գոյքն ու ստացուածքը իրարու չեն խառներ, այլ միայն անոնց հատուցելու եկամուտը ընկերութեամբ կը վաշխեն: Այս պայմանին մէջ ալ ամուսինը իր կնոջ պարտուց պատասխանատու չի նկատուի: Եւ ոչինչ չի ստուգուի:

Այսու հանդերձ անհրաժեշտ պայման չէ որ այս ու կին տակաւին չ'ամուսնացած՝ դիմին նոտարին ու այս կարգի պայմանագրութիւն մը կնքեն: Փրանսայի մէջ չափեր, մեղ նման, առանց ունի պայմանագրութեան կրնան ամուսնանալ: Երկուսի ֆրանս. օրէնքը ասոնք վերոնշանակեալ չորս պայմաններուն առաջին տեսակովը ամուսնացած կը նկատէ, գտնուած գոյքերն երկուքը ընկեր և եղած պարտքն իրարու երաշխաւոր կը համարի:

Ամուսնացող կնոջ մը առեւտրով զբաղելուն հետեւեալով, ամուսնոյն շահերուն սպառնացող օրինական ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր տրամադրութիւն մը կայ: Կին մը երբ վաճառական ըլլայ, կրնայ սնանկութիւն հրատարակել, և եթէ իր գործերուն մէջ թերացած է, կը բանտարկուի: Փրանս. առեւտր. օրինագրքին Դ. յօդ. քաղաքային օրինագրքին 1158-րդ յօդուածներուն արժանաւորութեան համաձայն, կնոջ մը օմիտ բերած անշարժ կալուածները — օրոնք սկզբունքով անվաճառելի պիտի մնան — կրնան ծախուիլ սա պարագայներուն մէջ: — Այդը կամ կինը բանտէն հանելու, օմիտ բերած կալուածը նոտարէր ապրել, իրենց զուգահեռը անուցանելու համար, կն. և կն. Այդ, կը տեսնուի թէ կնոջ մը առեւտրական գործով զբաղելու ինչ հետեւեալներն կրնայ ունենալ իր ամուսնոյն համար, և եթէ կնոջ ինչ կէտեր նախատեսելով էական պայման դրած է ամուսնոյն հաւանութիւնը, Ամուսինը, ըստ օրինի, իրաւասութիւն ունի միանգամ հաւանութիւն տալէ վերջ իսկ, կնոջ առեւտրական գործը մը և համեմատաբար այս կէտեր, եւ Պատասխան քաղաքային օրինագրքին մէջ, կը հաշուուի արեւելի ինչպէս որ կը հաշուուի Անգլիայէն եկած միաւորներուն ու քրիստոնեայ ընտանեան ըլլ, ձեր խնայող ծառան Լաեզու եւ րոպական քաղաքակրթութեան ջերմ ու մեղմ գործունէութիւնն է, զուգարմ գիտե՛ք արդէն այս պարագայն:

Իրաւունք ունի, յարեց Վարթուին, ձեր այս զաղափարը կը հաւատարմեմ ես ալ: Դուք ըստ յայտնուած անձ մը, ըստ այս աշխարհութեանը ըստ իւրեր կ'աւելնէ կարծի:

Դուք ձեր կինը վարկածով վարկէք, ըստ ըստ կինին խնայողութեամբ Տիկինին առջեւ, Լեզուին ծաղկանքուն անկէնք ըստ իւր ամուսնին ինկուէնք, ձեր այս պարագայնը և ծաղկող արեւելիկ ամուսնին լուսաւոր ծանախը... պատիւ ունի ծանուցանելու ձեր թէ փութեմամբ անթիւ հեռագիրը այս գիշեր մինչեւ լոյս բանեցաւ:

Անթիւ հեռագիրը, գոչեց Վարթուին, Տիկին, այդ հրաշալի գործը մինչեւ լոյս պարապ չ'ընայ:

Մնացորդ կարեւոր է, ըսաւ, մեր

տուրին շարունակութիւնը արգելի, եթէ հարկ տեսնէ:

Մնացորդ, կինն ալ եթէ փափաքի կամ պարտաւորութիւն ըլլայ առեւտրական գործով մը զբաղիլ և ամուսինը բացակայ կամ անկարող ըլլալով կարելի չ'ըլլայ անոր հաւանութիւնը ստանալ, և կամ կինը ամուսնական այնպիսի պայման մը կնքած ըլլայ, որուն համաձայն թէ և իր ամուսինը պատասխանատու չի մնար և ունի վնաս մը չի տուեր, բայց և այնպէս կը մերժէ հաւանութիւն տալ իր առեւտրով զբաղելուն, այս երկու պարագաներուն մէջ ալ ամուսնացած կինը կրնայ դիմել ձեռնահաս մարմնոյն և պաշտօնագէտ արտօնութիւն մը առնել:

Ինչպէս ըսինք, մեր առեւտր. օրինագրքին մէջ կին վաճառականներու մասին տրամադրութիւն մը չ'կայ, սակայն ան և կնոջ ստացուածքը սեփականութեան մասին օմ. քաղաքային օրինագրքին մէջ անպիսի տրամադրութիւններ կան զորոնք բաղդաւորով ֆրանսականին հետ, աւելի ողջմիտ, և աւելի գործնական կը զբոսնեն: — Օմ. Գաղ. օրէնքը կը տրամադրէ որ կնոջ մը ստացուածքը կըրնայ իր ամուսինը տնտեսել, կամ կըրնայ կինն ինք անձամբ վարել, բայց ամուսնութեամբ այդ ու կին ինչքի մասին իրարու ընկեր չեն նկատուիր, նեւաւար կնոջ մը ինչքն ու ստացուածքը թէեւ ամուսնոյն տրամադրութեան ներքեւ կը գտնուի, բայց կինը երբեք պատասխանատու չէ իր երկանքը պարտքին, ոչ ալ ամուսինը իր կնոջ պարտքին: Այդ ու կին ինչ պայմանով ալ վարեն իրենց գոյքերը, ինչքի մասին ընկեր չեն նկատուիր, ցորչափ անոնք մէջ պայմանագրութիւն մը կնքուած չ'ըլլ: Մէճէլէի մէջ հատուած մը կայ, որուն 1771-րդ յօդուածը կ'որոշէ ան և կնոջ միջեւ անորոշ ինչքերու մասին ծագած անհամաձայնութիւնը: Այդ յօդուածը կը տրամադրէ որ տան մը մէջ երբ ան և կնոջ միջեւ անհամաձայնութիւն ծագել կը տեսնուի մասին, դիմել պէտք է սա կէտերը: —

Եթէ խնդիր չ'անպիսի իրաց վրայ է գործ ամուսինը միայն կը գործածէ, կամ չ'անպիսի իրերու վրայ, զորոնք երկուքն հաւասարապէս կը գործածեն, կնոջ փաստը կը նախադատուի: Իսկ եթէ երկուքն ալ չ'ընեն պայցուցանել, իստը՝ երբեք ընելու պայմանաւ՝ ամուսնոյն է, այսինքն եթէ սա երջնութիւնը այդ իրերը կնոջ չեն վերաբերիր, կը վճարուի թէ իրենն են: Բայց եթէ խնդիր չ'անպիսի իրերու վրայ է, գործ միայն կրնայ կը գործածեն, այն պարագային ամուսնոյն փաստը կը նախադատուի, և եթէ երկուքն ալ չ'ընեն պայցուցանել, իստը՝ երբեք ընելու պայմանաւ՝ կնոջն է:

Մէճէլէի այս և համեմատաբար յօդուածները կը համեմատուին որ ամուսնութեամբ ան և կնոջ ինչքերը ընկերական գոյք մը և չեն կազմեր և առանց

ու և գրաւոր ընկերական պայմանի մը, վաճառական մը պարտք իր կնոջմէն, ոչ ալ առեւտրական գործերով զբաղող կնոջ մը պարտք իր ամուսնոյն սեփական գոյքէն չեն գտնուիր:

ՊԱՇՏՈՆ ՓՆՏՈՂՆԵՐԸ

ԵՒ ԳՈՐԾԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ

ՀԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՅՄԱՆԻ ԺՈՒՅՑԻ

Մայրաքաղաքիս Փրանս. Առեւտր. Սենեկի նախագահը, համակրելին Մ. Էռնէստ Ժիոս, որ ամէն առթիւ կը ջատագովէ գործնական կրթութեան մը պէտքն ու անհրաժեշտութիւնը, հետեւեալ օրամիտ և հրահանգիչ պատմութիւնը կ'ընէ, ի վեր հանելով ան անպարտաւոր լինելու, զոր ունի պաշտօն վնասող երկասարգներուն մեծագոյն մասը:

Կ'արմէ՛ որ մեր բոլոր պատանիներն ու երիտասարդները, որոնք առեւտրական կեանքի մէջ մտնել կ'ուզեն, ունի ունի կարգաւ Մ. Էռնէստ Ժիոսին հետ զինակաւոր տեսութիւնները, գործնական կրթութեան մը պէտքը չ'ընտրուի:

Առեւտրական և բարեկամական ընդհանրակարգութիւնն ունեցող անհմտութիւն համար տաղտկայի հանգամանք մը կ'առնեն պաշտօն վնասողներու դիմումները: Ճարտք մը ամէն օրեքը, առեւտրին միջեւ իրիկուն, անոնց աղքատները, բարեկամները, ծանօթները, բարեկամները և վերջապէս անհմտութիւնը լեզուները չ'ընեն իր խախտած ու կը պաղատեն պաշտօն մը ձեռք ձգելու համար:

Այս անվաւոր խնդրարկները, որոնցմէ ոմանք ստիպողական հանգամանք մը կուտան իրենց դիմումները, անպիսի ծանախ կրթութեան կուտան մարդու և ալիւս անտանելի կը դառնան: Եթէ լաւաւ իրիկունը բաց ըլլայ և հարկի խնդրարկներէն մէկը տեղաւորուի, միւսները չարտանա անհաւաքում կ'ընեն ձեռք և ստուգելու ցաւալի է որ անկարող կ'ըլլա պաշտօն մը ձեռքը անթիւ մնացող բարի մէկու մը:

Գործին ամէնէն տեւող կողմը սա է որ պաշտօն վնասող անհմտ կամ անոր պաշտպաններն ու բարեկամները համարուած են որ ձեռք համար չ'առնին: Եթէ զոր մը գտնուի, եթէ կալիքը — Այնքան ծանօթներն ունի, ըսաւ:

Բայց այդ ծանօթները իրենք ինչպէս չ'առնաւ ինչքանքներ կ'ստանան պաշտօն մը գտնելու համար: — Պարտ յայնչը, որ այնքան երիտասարդներ տեսնուածք է առեւտր.

ԹԱՏԵՐԱՊԵՏ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՄԵԱԿԵԱՆ

գործերը մէջ, ձեր լաւագոյն բարեկամն է: Եթէ անոր ըսէք, կը յաշտուի:

— Շատ երիտասարդներ պաշտօնի դիմելու և ձիւն որ անկարելի է ալ և զիմում ընել անոր, Այն սեղանաւորական և առեւտրական հաստատութիւնները, որոնց դիմում կ'ընէ ինչպէս անոր, առաջակցական չեն որ կարելի ըլլայ շարունակ գրագիր կամ հաշուապետ տեսաւորել: Ամէն բան սահման մը ունի:

— Պատասխան եմ ընելու ինչ գործ որ ըլլայ, կ'աւելցնէ թեմանունը: — Պրաքս ալ անհաւ պաշտօն մը ըլլայ, կ'ընտրուի, կ'աւելցնէ իր պաշտօն պարտքը:

— Ըսելը դիւրին է: Այդ անհաւ պաշտօնը գտնելուն վրայ է խնդիրը: Ըսէք ինչի թէ ո՛ր կը գտնուի այդպիսի պաշտօն մը և հոգով մարմնով կ'աշխատի ձեռք անցնելու զանի:

Եթէ խնդրարկուն տեղայն է, կ'աւելցնէ:

— Յանուն ձեր գաւազան, բան մը ըրէք: — Ես յուսովից պատասխան մը չ'առնելով, կը մեկնի գալարակոտ, համոզուած ըլլալով որ եստէր ու անսիրտ մարդու մը հետ է իր գործը:

Հնարամիտ անհմտ, այս դիմումներ:

ընէ ազատելու նպատակաւ, սովորաբար սա պատասխանը կուտան:

— Դուք չ'առնաւ երեւոյթ մը ունի: Պիտի աշխատի՞ր գործ մը ձաւրելու: Տասն և հինգ օրէն եկէ՛ք անհամար:

Թեմանունը կը մեկնի յուսովից, ջերմ չորակաւորութիւններ յայտնելով: Տասն և հինգ օրէն կուգան և միեւնոյն պատասխանը առնելով կը մեկնի, և այսպէս շարունակաբար, միջեւ որ վնասող:

Այս մէթոդը անուշադ խիստ գործնական է: Սակայն մեղ համար անկարելի է գործածել զայն, վասն զի տարաբաւտ խնդրարկուն մը տարապարտ յոյս մը ներշնչելու քաջութիւնը կը պակսի մեզ: Շատ կը ցաւիք որ յաճախ անկարող կ'ըլլանք պատասխան բարեկամներու կողմէ յանձնարարուած երիտասարդները պաշտօնի մը դնել:

Ուստի կրնաք երեւակայի մեր ուսանողները երբ վերջերս մեր պաշտօնախնդրներէն մէկը ըսաւ մեզ:

— Պատուէ՛ք մը պէտք ունիմ:

Խոսքը տակաւին չէր աւարտած, ըրի:

— Ես քանի մը թեմանուններ ունիմ:

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. երես)

«ՄԱՆԿՈՒՆԻ» ԹԻՐԻՐՈՆԸ (38)

ՀԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՄԱՐԱՆԵՐ

ՄԵՂԱՆՈՒՍԻՆ ՈՒՆԵՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ի.

ՃԱՐՈՒՄԱՆ ԵՐԿԻՐԸ

Կառավարիչ կինը՝ Չերին կանչելով, — Ծօսի՛ր վառքէն ինչ լուր կայ հարցուց:

Չերի խոսքը յարգանքով մը, — Ներեցէ՛ք, վարդապետ, ըսաւ, քոսերուն մէջ եկած ձեր հրամաններուն կ'սպասէ:

Գործերէն մէկը, հարցուց կառավարչուհին, ինչու ուրեմն ներս չ'երեք զայն:

— Որովհետեւ ձեր հրամաններուն կ'սպասեցէ՛ք:

— Ծո՛ւտ գնա, անմիջապէս ներս փութացուր:

Այս հրամանը տուած պահուն, նուրբ կարմրութիւն մը ողողեց վարկածին դէմքը, մինչդեռ Չերի ձաքուն ծանախերու յատուկ փափկութեամբ մասնաներուն ծարերուն վրայ կոխելով, լուսն ու մեղմ գործունէութիւնն Անմիջապէս անոր ներս մտաւ: Գեղին երես կարճահասակ մարդ մը, որ փայլուն կոշիկներով, տափառով և ձեռքը ընտան սիլիկոն գլխարկով տարօրինակ երեւոյթ մը առած էր:

Կառավարիչին կինը, վարկածին, շատ սիրուն էր, հագուած էր եւրոպացի կնիկներու յատուկ տարազով, որ շատ աղէկ վաշխուած էր իրեն: Կարճահասակ մարդուն ներս մտնելու տեսնելով՝ վարկածին ծփալով մը զայն բարեւեց ու քաջախելի շնորհակալ:

— Լաեզու՛, ըսաւ, դուք ալ միշտ եւրոպացուց կը հետեւի, կերեւալ որ անոնց տարազը, արդուզարդը ու նիւտ ու կացը շատ հրապուած է քեզ:

Կարճահասակ ծարերին որ Չերիի ըսած խօսքին էր գետինները համարուելու աստիճան խոնարհեցաւ, ու խիստ պատկառոտ յարգանքով մը:

— Խնդրե՛ք կարեւոր է, ըսաւ, մեր

ձաքունը կինը բոլորովին ալալուցաւ, սիրուն դէմքը վառ կարմրութիւն մը առաւ, կարծես բաղդաւորութեան մը կամ անկարող յուզումի մը աղբերակութեան տակ գտնուելով: Ծարերուհին երեսուն ամիսէն գեղեցիկը վարկածին ներքին խռովը հանդարտեցնելու համար պատուհանին առջեւ ելաւ ու նուրբ իրանը փեղկերուն կըրթնցնելով, հմայիչ աչքերով անհարկ մը ուղղեց փութեմամբ իրան չորս հազար մեկը բարձրութեան վրայ: Իրանը գաղափարի վրայ պղծելի սին մը տեսաւ, որ միացած էր ուրիշ կարգ մը փեղկի սիններու: Ասոնք իրենց վրայ կը կէտէն բաղաժախ պարաները որոնք անթիւ հեռագիրը ընդունելու կայարանը կը կազմէին: Այս կայարանը իր արտակարգ բարձրութեան չորսին կրնար հաղորդակցութեան մասին աշխարհի բոլոր անթիւ հեռագիրներու կայարաններուն հետ: Մնաց որ այսպիսի բարձր իրան մը գաղափար հաստատուած հեռագրական կայանը դիւրաւ կը յաղթէր հեռաւորութեան:

Վարկածին այսպէս անհարկով անթիւ հեռագիրը կայարանը գտնելով, — Ըսել է անթիւ հեռագիրը մեծ

գործունէութեան մէջ էր, այնպէս չէ՞, հարցուց:

— Այո՛, պատասխանեց քոսեր, անթիւ հեռագրով եկան լուրերը: Եկածը թեմագիրը մը չէր, աւելի երկարաշունչ նամակ մը կրնար ըսուիլ, քանի որ ժամեր պէտք էր անոր գրութեան համար:

Գործը Լաեզու այս յայտարարութիւններէն ետք գրպանին քանի մը թերթի քաղաքային թուղթի հանդէպ խոր յարգանքով զայն տիկինին երկունցուց: Երբեք վրայի գիրքը ծարերուն կան առեւտրով չէին, լատին տառերով երկար գրութիւն մը տողուած էր այդ թուղթերուն վրայ, զորս տիկին կառավարչուհին ձեռքը առնելով նուրբ ծիծաղով մը,

— Իրաւունք ունիք, ըսաւ, հեռագիր չէ, ընդարձակ նամակ մըն է. որո՞ւ կողմէ կ'ընէք է սակայն:

— Այս հեռագիրը զրկողն է Տրէյս-քին կամ միւս անուանը Լաւ:

— Տրէյսքին, Լաւ, չեւեց գեղանի ծարերուհին:

— Այո՛, տիկին, նոյն ինքը Տրէյսքին, Լաւն է որ զրկած է զայն:

— Հիմա ո՛ր կը գտնուի ուրեմն Տրէյսքին Լաւ:

— Ովկ

ՀԱՄԱՐ?

Վարդապետները նորեն կորցրելու ս է վաճառել ըստ իրեն:

Օ՜ք, ա՛յ երկրագործներ, չհայր Սուրբեր, ուրիշ ճամփա երեք չկան ինչպես բռնել: Հայր սուրբ:

Մենք ձեզի հըլ յորդեղին, ձեր սուհե-ը կը խոտարհենք: ձեր ձեռքերը կը ճամբորդենք: սակայն կթէ քեզ մին ալ այսպես շորտանկե-լու ըլլաք, մեր ձեռքերն ալ Թող չլիսին տանք որ ճամբորդենք:

Կերեւի թէ չհիմար կ'առաքի եղբոր որ կթէ ճիտաւ ալ երկուր տարիսը ըլլաւ, ապա-ճամբարս պիտի կորուզէր, որով անոր Առա-քանքներն կրնան ալ կորուզուի:

Բարեկէ՛ք մը մեզի, — Աշխարհէն երեւոյ աշխարհ կ'անուր կ'անուր, բայց ոչ մէկուն միտքն անցած է ճիտաւ ամուսնութեան են-թաղութիւններ: Այս տեսակ գաղափարները միայն թիւ գաւազի ու կրնայ տեսնել:

Առեւտրայիններն էն որ ամուսնութեան փառքը կը յարգեն, ճիտ ամուսնութեան ինք-զինքին իւր զրեմ աշխարհի որ անցածն մէկը կորսնակէ ճամբար տար տարի պէտք է ա-ղաքէ ու պարտաւի, իսկայն ճիտաւ ալ տար փոխարէն վարձարեւոյնն են որ սկսան յոռու-կերպով:

— Երեւի կ'ուզեմ ճիտ կ'ուզեմ
Ա՛յ վաղ անցանք, Հայր Սուրբեր, մէկմէկ կերէն առաքել, ամուսնացէ՛ք, և մենք ալ ձեր ձեռքով տեսնենք:

Եթէ ես ու ե իրաւասութիւն ունենային, զեղբորեմ մը չէի վարձարէ, և անմիջապէս կը ճամբորդէր որ բոլոր Հայր Սուրբերը սեղանով Մուշեղ երեւոյնդ անուսնութեան, որով այս կերպով զիտու չու: Եւ դուն պակաս կ'ը-լար:

Սակայն, ո՛հ, չեմ աշխատեմ ձեզի, որով-ճեան իբր ամուսնի մէկը՝ ես ալ թիւ շատ տեղ-եակ եմ ամուսնութեան անպատեհութիւններն:

Մեր սիրելի Եճօմ Առաւուսը ինչու ալ-բուն վերջ կ'ենն ալ տեղեկը, կթէ կարելի էր ամուսնի կնոջ ալ ապրել:

Որովճեան անկիս իր անուսնութեան ինքնու-կանութիւնով ճամբարս թէ այլը առանց կնոջ չէ կ'անար ապրել:

Ապր ինչու կը պահանջենք որ վարձարեւոյ-նեան ալ որ երկվարեղի են... կ'անեմ փոր-ճեան ամուսնի կնոջ ապրել: Երբ Առաւուսն այս բանին անկարելիութեան անպատեհութիւններն տեսնէ:

Սակայն զէ՛ք միտքեւ մի՛ երեւար... Եթէ չըլլայ կնոջ, ո՛վ պիտի լուսն տար ճեռակե-ղեւները, ո՛վ պիտի չուէ անոր անդրինը, ո՛վ պիտի կռուանք անոր զենքերը, ո՛վ պիտի պատասխան անոր անոնք ըրէր, ո՛վ պիտի որ-դուէ անոր չափերը եւ անոր... զուգու, ո՛վ վերջապէս պիտի խնամէ զայն:

Հաբեթ ամբ բերն ճեղք ԶԻժ երեք ճամբորդը այս բանին ճամբար կը կորցնէ:

Հայր Սուրբեր ալ ա՛հա՛ տար ճամբար կոր-ցուի կ'ուզեն կոր:

Ե. ԲՈՒԱՅԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՏԱՏԵԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՒ ԶԵՂԻ ՍԱԿԸ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՐՏԻՆԻ ԿԱՅՈՒՄԱՆՔԱՅԻՆ ԵՆԱԿԱՎԱՋ ՔՈՒՆԻ ՇԵՏ

Կայս. Պանքային Տնօրէնութեան նախագահ Տր. Ռիչար Բոն Նալի Ֆրա-լի Բուէի թղթակցող ընդունելով, հետեւեալ կերպով կոտեցան. անտեսա-կան կացութեան վրայ:—

Կացութիւնը շատ միջոցարկան ե-րեւոյթ մը չափի զեղի սակին անհրա-ճելու բարձրացման հետեւանքով, որուն պատճառաւ ընկանաւար նեղութիւն կը կրեն ճարտարարուեստի շատ մը ճիւղեր և չըլանակներ կայս. Պան-քային զեղի սակին բարձրացման հիմ-նական պատճառը ամէն բանէ առաջ ներքին հրապարակէն բղխող պէտքերը կը կարգեն: Յետոյ կը շարունակա-սանմանի սեղանաւորական զեղքերը, զկաւարարար Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ դրամի պէտքը, որ չարտուակ մեծ չափով կ'անի: Գերմա-նական ճարտարարուեստը, որուն զար-գացումը միշտ աւելի կը շնորհի տար-ուէ տարի, ինչ որ միջոցարկան է մեզի համար, այս տարի մանաւանդ շատ ինկաւ կայս. Պանքային վրայ: Գերման վաճառականութեան և գեր-ման շոգեմանային հաղորդակցութեան գէտքերն ալ, զորս գոհացնելու պաշ-տոնը կայս. Պանքային կը վիճակի, արտասովոր կերպով բարձր եղան այս տարի: Երկրագործութիւնն ալ եկաւ անոնց միացաւ որ լաւ հեռանկարով, որոնց համար դրամի պէտքը է:

Ուստի այսպէս բարձր չափով ա-ւելցան կայս. Պանքային գոտարու-թիւնը: Յատկանշող պարագան սա՛ է թէ բարձրագումը յանկարծակի չե-ղաւ, այլ հետզհետէ այս վիճակին հա-տաւ: Այս տարուան ամէնէն անցնուն ամիսն էր այս մասին յուշիւր, երբ հրապարակին վրայ կար 301 միլիոն մարքի փոխանակագիր, սեղանաւորա-կան թուղթի և արծնթուղթի, Յունիստէն վերջ գումարը աւելի սկսան բարձր-նալ աստիճանաբար, այնպէս որ մինչև Սեպտ. 30 վերի գումարը 1763 միլիոն մարքի բարձրացաւ: այսինքն 861 մի-լիոն մարք աւելի, 1400 միլիոն միլիոն փոխանակագիր: 1905ին որ ան ալ ար-տասովոր կերպով և նման չափանշան

զարգացման տարի մըն էր, Սեպտ. 30ին նորն թուղթերուն գումարը այս տարուայ նոյն թուղթերին բարձրացա-ւ, մամբ 90 միլիոն մարք նուա՛յր ի Անց-եալ հինգ տարիներուն տարբերութիւն-ները շատ մեծ են: 300, 400 միլիոն իսկ 500 միլիոն մարքի կը հասնին այդ տարբերութիւններուն:

Տարիներէ ի վեր կայս. Պանքային կողմէ փոխանակագիրներու գումար ա-տիճանաբար բարձրացած է: Այս տարի գնած է երեք հոսանքի մէջ 74301/2 միլիոն մարքի, մինչ անցեալ տարի գնածներուն գումարը 6439 միլիոն էր միայն:

Ստույգ է թէ Պերլին Սակարանին մէջ գործառնութեանց ուժգնութիւնը ա՛նքան սաստիկ չէր որքան անցեալ տարի, բայց դարձեալ լաւական մեծ, Պանքային նոր գոտարուութիւն կողմէ չա ինչ թղթիկ տարուայ մէջ Յունիստէ-րէ մինչև Սեպտ. 30 2697 միլիոն մարքի վրայ գործառնութիւնները կա-տարուեցան մասամբ տնտեսագրութեամբ մասամբ զանաւոր, մինչ անցեալ տա-րի նոր չըլանին 3499 միլիոն մարքի յանգեցան նոյն գործառնութիւնները:

Ներքին հրապարակին պահանջու-նեղէն կայս. Պանքային դուրս ազդե-ցին նաեւ արտասանմանի զեղքերը, ինչպէս ըսինք արդէն, եթէ ոչ ուր-դակի, բայց անուղղակի գոտարու կեր-պով: Ա՛յ թէ միայն ամերիկեան փո-խանակագիրներ գնուեցան պանքային կողմէ, այլ նաեւ մասնաւոր պանքաներ և առեւտր. տուններ ալ այսպիսի փոխա-նակագիրներ ընդունեցին մեծ չա-փով, և հետեւանք ալ ա՛ն եղաւ որ մաս-նաւոր տունները սկսան իրենց պահան-ջութիւնները ծանրացնել կայս. Պանքային վրայ:

Կայս. Պանքան իրեն վրայ ծանրա-ցող յարաճուն պահանջութիւնը ուրիշ կերպով չի կրնար գոհացնել եթէ ոչ աւելցնելով իր թուղթերը, որոնք դէմ է հաւասար քանակութեամբ պարտաւոր-ւումը չունի: Այս թուղթերին արդէն հրապարակի վրայ կային երրորդ ե-տումսին սկիզբը մէկ միլիոն մարքի: Բայց վերջապէս սահման մը կայ: ուր-կից անդին կարելի չէ անցնիլ: որով-հետեւ չնեմ ուղիւր ընկանակաւար կայս. Պանքային թուղթերը վարկարել ընել ալ պայտուիլը դրամով անոնց վճարու-մը: Առանց պարտաւոր դրամով ապա-հովութեան պանքաներէն չըլանե-րութիւն չափազանց յանկուտը կրնայ հրապարակին վրայ ցնցում մը առաջ բերել, եւ ասոր անխուսափելիութիւն յա-ջորդող հակահարուածը ալ աւելի գէ-ն ազդեցութիւն կ'ընէ: Տնտեսական ճըգ-նամանի մը կը յանգի, որ կրնայ մեր երկրը տարինեւ մը նմանիլ:

Տարակույ չկայ թէ Պանքային մեծա-զարգումը միջերը պահպանելու համար ամենէն իրական միջոցը զեղի սակին բարձրացումն է: Սեղանաւորական գի-տութեան մէջ առանց կարգ անցան է թէ զեղի սակին բարձրացումը ամենէն ուղիւ կարգադրութիւնն է պանքանե-րուն մեծազարգումը միջերը պահպանե-լու և բարձրացնելու համար: Միեւնոյն ժամանակ ազդարարութիւն մըն է առեւ-տրական աշխարհի ուղղութիւն, կոյտմ մը իրենց ձեռնարկութիւններուն մէջ չափադրութեւ:

Չեղի սակին բարձրացումն զատ իր մեծազարգումին միջերը պահպա-նելու համար կայս. Պանքային տրա-մարուութեան տակ զանաւոր միւս մի-ջոցները երկրորդական նշանակութիւն ունին միայն: Ամէն կողմէ Յրանալի Պանքային դրութիւնը օրինակ կը բեր-ուի, բայց ասիկա մեր հրապարակին չի յարմարիլ: Յրանալի մէջ գործըն-թոցողին տարբեր կ'ընթանան, Հնո խիստ սակաւ է ճարտարարուեստակ-ն առեւտրական գործունեութիւնը: Միւս կողմէ Յրանալի մէջ հարստու-թիւնը աւելի մեծ է: Գերմանիոյ ներ-քին հրապարակին կենդանութեան մա-նաւանդ չի յարմարիլ: Ֆրանսական մէջ թոռը, եթէ մենք հոս վարձենք պանքաները վճարելու, և վարի գործառնութեանց մէջ դրամի հանելու, մեր ունեցած թաղերի միջերքին (որ 40—50 միլիոն մարքի մէջտեղերն է) շատով վերջը բերած կ'ըլլանք: Մեր արտէջքաւոր թուղթերը քիչ ատենէն մեր ձեռքէն կ'երթան, և փոխանակա-գիր գրենք կը բարձրանան: Յրանալի-կան մէջ թոռը արտասանման զրկուած օսկիին վրայ ինչ ինչ պարագաներու մէջ բոխի կը գնի իր մեծազարգումը միջերը պահպանելու համար: Այդ բը-ռիւր մեր գործին չի գար, ինչպէս բացատրեցի: Մենք ալ ասոր փոխա-րէն սակցող մը ունենք օտար փոխ-րանցները եւսմ դրամները վաճառե-լու և գնելու: ատեն: Ասկից դուրս, Գերման կայս. Պանքան օտար փոխ-րանցի դրամ գնելու միջոցին զանա-գան պայմանաւորով սակէ աղտու-կան ինքնաշարժի գնելու վրայ, և ասով ար-գիւրելու օսկիւրամին արտադրութիւնը, և օսկիւրամին ներածութիւնը բարձ-

րացնելու նպատակաւ: Բայց բոլոր այս միջոցները զգուշաւորութեամբ պէտք է գործածուին, որովհետեւ, այսպէս, հակառակ արդիւնք առաջ կը բերեն: Ամէնէն պահանջ միջոցը սակայն կը մնայ զեղի սակին բարձրացումը հակառակ իր աններքելի կերպով ան-նպատակ հետեւութիւններուն:»

Թղթակցող հարցոց թէ ներկայ անտեսական կացութիւնը որքան պի-տի սեւէ, և թէ հարկ պիտի ըլլայ զարգեալ բարձրացնել զեղի սակը: Կայս. Պանքային նախագահը պատաս-խանեց:—

Դժուար է կանխաւ որոշել զայն: Այսու հանդերձ կը կարծւի թէ ներկայ կացութիւնը անմիջական ժամանակի մէջ իրական փոփոխութիւն մը պիտի չկրէ, այսինքն աւելի պիտի չանցնի: Նայա՛ Գաղով զեղի սակին բարձրացման կը մնայ տեսնել թէ Անգլիոյ Պանքան իր օսկիի միջերը պահպանելու համար ինչ կը խորհի ընել: Այդ Պանքային սակին հարկերին վեց վերին բարձրա-ցումը կ'երեւի թէ սպասուած արդիւնքը առաջ չբերան մինչև հիմա, թէ եւ թէ-թէ եւ բարեւոյց մը անուրանալի է: Եթէ Անգլիոյ Պանքան իր զեղի սակը դարձեալ բարձրացնէ, Գերման կայս. Պանքան հաւանական է որ անոր հե-տեւ, Բայց անկարելի չէ որ առանց Անգլիոյ օրինակին սպասելու: Գերման կայս. Պանքան պարտաւորութիւն իր զեղ չի սակը ալ աւելի բարձրացնելու, Տարեցիտու մօտ իրեն վրայ ծանրա-ցած պահանջութիւններուն տոկայու հա-մար: Անչէ կ'ըլլայ եթէ այս պատա-հանանութիւնը առջի անչէ ունենանք միշտ:

«ԱՅՔ ԶԵՂԻ ԲԵՐՈՒՄ»

ՍԵՂԱՆԿԱՅԻՆ ԵՆԱԿԱՎԱՋ

Վիլնիւս, 10 Նոյ.

Լեւոն զգալա՛ք տակաւին չա-սանք, զեղի սակին մասին մասնո-գութիւնը չի փարատիր: Անգլիոյ Պանքան Եւրոպայի մէջ սակը հարիւ-րին եօթը բարձրանալէ զգուշացաւ, բայց Լոնտոնի հրապարակին այս մասին ուրախութիւնը արտադրող է, և մին-չեւ նոր տարին, որով դրամական հրա-պարակին համար փոփոխութիւն մը կը սպասուի, առեւտր. եօթը ծանրաշարժ չափանքներ կան մէջտեղ, կրնայ շա-րունակ կասկածուիլ թէ Անգլիոյ Պան-քան նոր կարգադրութեան մը պիտի յանգի իր օսկիին միջերը պահպանե-լու համար: Սակայն Լոնտոնի մէջ թէ եւ ամէն յոյս կորած չէ թէ ներկայ արդէն իսկ շատ բարձր սակով կարելի պիտի ըլլայ ձմեռը գրուի հանել: Պեր-լին մէջ սակայն խոր արմատ բռնած է պաշտօնական սակին նոր բարձրացումի մը երկիւղը, և գերման սեղանաւորա-կան չըլանակները հաւանական կը հա-մարին Պանքային սակին ՅՍՂ կամ Դ բարձրացումը յառաջիկայ թիւներն նոյն իսկ ներկայ Նոյ. ամուսնի մէջ: Այս-պիսի ծանրակշիւ որոման մը պարտա-ւորող պատճառները կայս. Պանքային ծանրաշարժ Բոլսի վերջորեալ տեղեկու-թիւններին կարելի է հասկնալ: Պերլինի Պանքային վարկութեան համար դիւրին գործ չէ աւելի գոտարանցել սուղ դրամին բերել, զոր կը կրէ արդէն զեր-ման ճարտարարուեստը, սակայն Գեր-մանիոյ մէջ համադրումը ընդհանուր է թէ անխուսափելի հարկը պիտի թիւղթը աշխարհի որոշում մը:

Ամբողջ տարին դրամի սղութիւնը կը շարունակէ Գերմանիոյ մէջ, զեղի սակը բնաւ կ'ըն վար չիջաւ, և ա-շուր անսովոր կերպով դրամի վաղա-ժամ սղութիւն մը առաջ բերաւ: Գեր-ման կայսրութիւնը ուրիշ ժամանակ գոտարու պիտի դիմանար այս սղու-թեան առանց իր սեղանաւորական ընդ-հանուր ապահովութիւնը զբերելու: Գերմանիա իր այս զարմանալի տեղու-նութեան իր գործառնութեանց եւտու-րացի զարգացումին չի պարտի միայն, կամ կայսրութիւնը ուրիշ ժամանակ գոտարու պատճառը, այլ կը պարտի զկան թիւերու ամբողջ սեղանաւորական յարեւելութեան արտասովոր կերպով գո-րծուր կազմութեան, վերին տարինե-րուս շարունակ իրենց գործառնութիւն-ները ընդարձակող պանքաները: Գոր-ծակները իրապէս մեղմացուցին դրամ գնելու գոտարութիւնը և փոքր այլ իրենց մէջ միացեալ հաստատութիւն վարի մասնագութիւնները: Այս խըմ-բակներուն այս ձեւ կազմութեան ա-ռաջ, դրամական նեղութեան մը միջո-ցին յանկուտ բերաններն բաց կը մնա-ր միջակ և փոքր պահանջներուն և սեղա-նաւորական շահերուն, որոնք անաս-ման վարկ չունէին, և փոխ արտած դրամներուն ետ գաղտնիութեան պէս ա-նոնք իրենց դրամը կը կորցնէին: Հիմա սակայն, Պերլինի մեծ պանքա-նիւր շատ մը միջակ դրամագրութիւն սեղանաւորական տուններ իրենց մէջ առած են կամ անոնց հետ տեսական կերպով կապուած, և երբեմնի եօ-թանաւոր զատ զատ գործող սեղանա-

ւորական մարմիններ կ'ընդ հակա հա-տատութիւններ եղած են, որոնք ան-սահման կերպով կը տիրեն օսկիւրամի միջերքին: Պանքաներու այս թրթթը վարող մեծ հաստատութիւններ իրենց յարող միջակ կամ փոքր տուններուն բոլոր գործերը կատարելապէս գիտեն, այդ փոքրիկ կոնցերնոն մէջ հաւաք-ուած միջերանցներն մէկուն մէջ պտը-մը մէջ կը հոսին: Շրջագիծին մէկ ան-ջատ կէտին վրայ երեւցած դրամական պակտութիւն մը անմիջապէս կեղերնին հոսանքն կը գոհացուի: Երբ պտիկ պանքան նեղութիւն և դրամի պէտք ու-նենալ, համարձակօրէն կը հազորդակի վարի կամ գլխաւոր հաստատութեան հետ, ինչ որ սակցւ առաջ կարելի չէր, երբ ներքին կապակցութիւն չկար, և պտիկ պանքային գոյութիւնը կը փնտար: Այս հինգ սեղանաւորական հաստատութիւններէն իւրաքանչիւրը միեւնոյն տանի կ'աղբիւր կայս. պանքա-մըն է, բացմանիւղ գործարանարու-թեան մը պէտքերը հոգաւու պաշտօնը ունի և վարիւր բանալու, որովք բուն կեղերանակալ պանքային վարիւրէն և պէտքերէն վար չեն մնար: Հիմակ ան-ցան գացին մեծ ժամանակները, երբ Պերլինի մեծ հաստատութիւնները իրենց վարիւրը կը օտանալակիին զաւա-ւական պանքաներուն համար: Մեծ թրթթին պատարած միջոցները փո-քաղցին պանքաներուն արտադրու-թեան տակ զրուած են իրենց օրինաւոր պէտքերուն գոհացման համար, դրամը հաւասար չափով կը բաժնուի, տեղա-տուութիւնը և մանրէթարցութիւնը հա-ւասար են: Մեծ կազմակերպութիւնն ալ իր կողմէն իր արտադրութեան տակ ունի բաւական թիւով վարիկ աղբիւրներ՝ աշխարհի ամէն հրապա-րակները դրամ քաշելու, և օտար դրամագրիկն համար նպատաւոր պա-մաններ ընծայող այս ձգողական ոյժը աւելի կ'անի ձող գործիւրներուն կեղերանցումը: Ամբողջ Գերմանիոյ համար դրամի ճախթիւմը հիմա ճանի մը մեծ պանքաները վրայ կեղ-րոնացած է, և պէտքերին գոհացման ա-տեն դրամին գնում խնդիր կարեւո-րութիւն ունի: ոչ թէ վարիկ խնդիրը, վարիկ միշտ անսահման է:

Ասով կրնայ բացատրուիլ ա՛ն հան-դար ընթացքը, որով Գերմանիա կը տոկայ դրամին ներկայ սղութեան: Գեր-մանիոյ դրամագրիկն աղբիւրները այս միջոցին բոլորովին զրուած են ներ-քին հրապարակին պէտքերէն, և խո-ղովակներու վերին ծայր նրբակերտ ցանցի մը, և դրամի ճամբաներուն խո-հակասութիւն կառավարուած կազմակեր-պութեան մը չնորհի այդ աղբիւրները ամբողջ աշխարհի վրայ բաժնուած են: Այս պատճառաւ Գերմանիոյ մէջ համո-զում կայ թէ սուղ դրամին մանրէթա-ցութիւնը տեղի պիտի տայ առանց ծանր վնասներու, և թէ ճարտարարուեստ նպատաւոր զարգացումը պիտի չընդ-հատուի չըլաներութեան միջոցներուն պակասութեան պատճառաւ: Բայց վտանգը զուրէն կը սպասուի, Ամե-րիկեան Տնտեսութեան անգլանաւալ ընդարձակութեան և դրամագրիկ ան-յար պէտքէն: Նախագահ Բոլս իր ու-սուր յայտարարութեանց մէջ այս կէ-տին ալ կ'ակնարկէ, պարզաբանելով թէ ներքին հրապարակին պէտքերէն ար-դէն իսկ նեղուող կայս. Պանքան իր պատրաստ դրամին միջերը ամերիկեան չափադրութեան թուղթերուն ալ պա-տեղ Նաւալագ ջարդը պարտաւորում է: Միացեալ Նահանգաց ջարդը պարտա-վրայ առաջին մութ ամպը տարածուե-ցաւ:—Տեղեւորա՛ք ընտրութիւններն յաղ-թութիւնը Նիւ Եորքի նահանգին մէջ: Տնտեսիկու տարիներէ ի վեր տեսու-թամ սղութիւն մը առաջ բերաւ: Գեր-ման կայսրութիւնը ուրիշ ժամանակ գոտարու պիտի դիմանար այս սղու-թեան առանց իր սեղանաւորական ընդ-հանուր ապահովութիւնը զբերելու: Գերմանիա իր այս զարմանալի տեղու-նութեան իր գործառնութեանց եւտու-րացի զարգացումին չի պարտի միայն, կամ կայսրութիւնը ուրիշ ժամանակ գոտարու պատճառը, այլ կը պարտի զկան թիւերու ամբողջ սեղանաւորական յարեւելութեան արտասովոր կերպով գո-րծուր կազմութեան, վերին տարինե-րուս շարունակ իրենց գործառնութիւն-ները ընդարձակող պանքաները: Գոր-ծակները իրապէս մեղմացուցին դրամ գնելու գոտարութիւնը և փոքր այլ իրենց մէջ միացեալ հաստատութիւն վարի մասնագութիւնները: Այս խըմ-բակներուն այս ձեւ կազմութեան ա-ռաջ, դրամական նեղութեան մը միջո-ցին յանկուտ բերաններն բաց կը մնա-ր միջակ և փոքր պահանջներուն և սեղա-նաւորական շահերուն, որոնք անաս-ման վարկ չունէին, և փոխ արտած դրամներուն ետ գաղտնիութեան պէս ա-նոնք իրենց դրամը կը կորցնէին: Հիմա սակայն, Պերլինի մեծ պանքա-նիւր շատ մը միջակ դրամագրութիւն սեղանաւորական տուններ իրենց մէջ առած են կամ անոնց հետ տեսական կերպով կապուած, և երբեմնի եօ-թանաւոր զատ զատ գործող սեղանա-

ւորական մարմիններ կ'ընդ հակա հա-տատութիւններ եղած են, որոնք ան-սահման կերպով կը տիրեն օսկիւրամի միջերքին: Պանքաներու այս թրթթը վարող մեծ հաստատութիւններ իրենց յարող միջակ կամ փոքր տուններուն բոլոր գործերը կատարելապէս գիտեն, այդ փոքրիկ կոնցերնո

զեկագործը թէ քննիչ կէմբերցի եւ այսօր Պուրբէշ բնակողն է. Պ. ի կինը Ս. Կէմբերցիներու ըսածին նախկին Մանճըրլի կաթ. տեղագրած վարդապետի գիտութեամբ պատկուած է Լիւսանցի Ու. Բ. ի հետ. Ժողովը որոշեց Ստոյ Ս. Կաթողիկոսէն ստուգել թէ Մանճըրլի կաթ. տեղագրած իրօքն Ու. Բ. ի կինը պատկեր ստուգէ և որչին մը հետ. Ս. Նիկողոսի Ստոյնորդը Արքայանք Պարտիզակցի Գ. Պ. ի եւ Ա. Կ. ի ամուսնական խնջորդ նկատմամբ Գաւառ. Լիւսն. Ժողովը կատարած քննութեան տեղեկագիրը զրկած էր. Ժողովը որոշեց զրկել Ս. Առաջնորդին որ Ա. Կ. կողմ աղկան էական պայմանը հաստատել թէ իրական զննութեամբ եւ օրինաւոր վկայական զրկել. Յ. Բարդի հողեւոր տեսչէ Ս. Վառլապուսէն. Կը տեղեկագիրը թէ տիկ. Վ. Յ. որ լոյն երիտասարդի մը հետ պարկուած էր յունական ծէսով, կողմ մայրին եկեղեցւոյ գիրկը վերադառնալ. Ժողովը որոշեց զրկել հողեւոր տեսչէին յորդանի խնջորդարեւուն որ նախ օրինաւոր ամուսնին հետ նայտուի ու կենակցի ու ապա փափաքի ընդունուի հայ եկեղեցւոյ ծոցը. 10. — Պուրբէշի Աւագորդէ Ս. Գարոբիւն Ա. զէ. Անդրեանեան, տեղեկագրով մը կը ներկայանայ քննիչ Խոտոսթոսի եւ այսօր հետ գտնուող Ե. Թ. ի կողմ. Վ. Կ. ի ամուսնական խնջորդը. Ժողովը որոշեց պատասխանել թէ տեղեցի Թաղ. Խորհուրդին հետ ստորագրէ քննութեան տեղեկագիրը որպէսզի օրինաւոր նկատուի. 11. Նիկողոսի Ստոյնորդը կը տեղեկագրէր թէ կէմբ. Միշաքիզի Ս. Յովանէ զէ. Ստորաւանի ներկայով քահանայապետութիւնը արտօնած ըլլալուն համար եկեղեցին փակուած է. Ժողովը կարգաւ տեղեկագիրը եւ համապատասխան թէ կարելի չէ որ իշխան զանաւն պատմաւարէն իր գիրկին մէջ, որոշեց պանծարարել Ս. Առաջնորդին որ ուրիշ տեղ մը քահանայապետութեան զրկէ զայն. 12. Ժողովը որոշեց Ս. Ոսկի զէ. Օսանեանը հրապարակ իր յառաջիկայ նախնի.

Թեան առաջին օրը քահանայի եւ աշխարհականի միջեւ միջոցաւ մը պատահած էր, սակայն կրցաւ զայն եւ խոհեմութեամբ կարգադրել եւ ժողովրդեան մէջ սերը անխախտ պահել. Մեր համակրելի Առաջնորդին վրայ տեսնուած թերութիւնը իր չափաւոր չեւորակաւ ոգի ունենալն է, որ ներկայ ժամանակին համար աւելորդ կը նկատուի. Ս. Կարապետ վրդ. Հովա. շին մեկնեցաւ Հայէկ իր միւս թեմերն ալ հովուելու համար. ԱԶԳ. Հիօնիկ. Ա. Ն. Ն. Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Օրիորդ Գ. Ճէվանիւրեանի ընդ Տօքթ. Պօղոս զէ. Բիւրիւրեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են. — Տէրեւ Տիկին Մկրտիչ էֆ Ս. Մանուկեան 108, Տէրեւ Տիկին Գրիգոր էֆ. Յէրատեան 108. Տնարք Գրիգոր Մուրատեան որդիք 108. Ա. Ֆիւրի Գարահիսար հանգուցեալ հանր Օսան էֆ. Մեարգաբեան յուգրակալութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են. Ջգոն էֆ. Խորաանեան 316, Հայրապետ էֆ. Մեարգաբեան 108.

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՄԱՔՐԻ ԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհուրդը անդամներէն երեքը հրաժարած են. Արդէն ներկայ Թաղ. Խորհուրդը առ ժամանակ է եւ միշտ հրաժարածներուն տեղ տոյր տակցուելով գործերը յոռի կերպով ընթացած են. Այս անգամ եւ կազմութիւնը կը խանգարուի, որովհետեւ իրենց մէջ անհամաձայն են. Այլեւս թաղեցիկն կը փափաքէ որ նոր քուէարկութեամբ արժանընտիր անձեր զօրքի գլուխ անցնին. Պատրիարքարանի ուշադրութեան կը յանձնուի այս պարագան, որպէս զի մի գուցէ քարոզիչ Հայր Սուրբ փողոցին անցող անձը Թաղ. Խորհուրդը անգամ կարգէ դաւաճեալ եւ խաչ առնելու նպատակաւ.

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹԻՒՆ

Այս կիրակի եկեղեցւոյ փառապան Տիար Միհրան Հ. Պետրոսեանի ընկալարանին մէջ տեղի ունեցաւ նշանաւորութիւնը Տիար Տիւրք Պապանեանի Օր. Ջարուհի Պետրոսեանի հետ, ի ներկայութեան երկու կողմի ազգականներին. Օր. Ջարուհի կանացի բարեմասնութիւններով օծուած աղջիկ մըն է, իսկ Տիար Տիւրք Պապանեան պարկեշտ ու գործունեայ երիտասարդ մը.

ՅՈՒՂԱՐԿԱԻՈՒԹԻՒՆ

Երէկ, Սամաթիոյ Հայ-Հռոմէական նաղ Առաքառ Յղութեան եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ յուգրակալութիւնը Հանր Յովանէն էֆ. Բաղամբեանի, Կը նախագահէր Յովսէփ Մ. վրդ. Բողոքեան, իր շուրջը ունենալով Հ. Բերդիւրէ, Հ. Կարապետ, Հ. Պօղոս, Հ. Կոմիտաս եւ Հ. Ներսէս վրդ. ներք. եկեղեցիին այս առթիւ լուսաւորողուն էր եւ զազաղ կը հանգչէր մահաբեմ մը վրայ. Տնարք լեղուած էր յուգրակալութեան ըզրմութիւնով մը, որոնց մէջ կը նշարկուէր մայրաքաղաքի անտեղական զաւթի բաղնաթիւ անձեր, սպարանատէրներ, զբաւաւաններ, եւ. եւ. Մեծական արարողութիւնները կատարուեցան զայն ներդաշնակութեամբ, ուրիշ ետք զազաղ մեծեկակաւ զօր փոխադրուեցաւ Պալլեզի Աղբ. գերեզմանատունը եւ հանգուցեալի մարմինը ամփոփուեցաւ Քաղաքեաններու դամբարանին մէջ. Յուգրակալութեան շատեր զաւթի մինչեւ գերեզմանատուն, ուր իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին հանգուցեալին զաւակներուն ու պարագաներուն.

Ստեփանն արարողութիւնները կատարուեցան զայն ներդաշնակութեամբ, ուրիշ ետք զազաղ մեծեկակաւ զօր փոխադրուեցաւ Պալլեզի Աղբ. գերեզմանատունը եւ հանգուցեալի մարմինը ամփոփուեցաւ Քաղաքեաններու դամբարանին մէջ. Յուգրակալութեան շատեր զաւթի մինչեւ գերեզմանատուն, ուր իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին հանգուցեալին զաւակներուն ու պարագաներուն.

Ստեփանն արարողութիւնները կատարուեցան զայն ներդաշնակութեամբ, ուրիշ ետք զազաղ մեծեկակաւ զօր փոխադրուեցաւ Պալլեզի Աղբ. գերեզմանատունը եւ հանգուցեալի մարմինը ամփոփուեցաւ Քաղաքեաններու դամբարանին մէջ. Յուգրակալութեան շատեր զաւթի մինչեւ գերեզմանատուն, ուր իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին հանգուցեալին զաւակներուն ու պարագաներուն.

ԱՌԱՋԱԿԱՐԳ ԲԱՍՄԵՒ ԵՐ

Կը փնտրուի, որ քաղաքացի ըլլալ հրապարակին, լաւ գիտնալ մանրագիտութեան զրկուող ծնողներ ինչպէս նաեւ կարող ֆրանսերէն թղթակցութիւն կատարել. Դո՛ւստացուցի վարձարութիւն. Ի՞նչու իմ քաղաքացի. Երկրորդական մարդ չէ փնտրուածը.

ԲԱՐԻՋԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS	
13 Նոյեմ. 1906	
Յրմանական 3%	95.47
Օսմանական Միացեալ	93.77
Ներկայութիւն	153.50
Պանք Օթթոման	683.—
Բէթի	—
Թրանսպալ	—

ԲԵՐՍԻ

Պայրախանը Սալթանաթը Սէյիյէ-տէն օրուգ էնալիի Միւսալիմէ հազարընտ առաւելէն ինսանիյէթեալարանէրի միւշաէն օյան կիրիստէթի իթալա ժէնթալ գոնօսուրը Մ. Գալաթիյէ իթիկի իթիկի իթիկի Մէճիարի իթիկի գոնօսուրանէնի գանչէլէրի Մ. Բէթի Մանգոզ Վէ Յրման գոնօսուրանէնի գանչէլէրի Մ. Յրմանա Միւսալիմէ տէրօրանէնի իթիկի իթիկի Օսմանի նըշարը ալիլէրի ինսան պուրուլուշ տըր.

ՆԵՐՔԻՆ

ԳԱՏՐԻ ԿԻՃԵՄԻՆ. — Ինչպէս գրեցինք առջի գիշեր հանդիսարարային տօնուեցաւ Գաւար կիճէմին. Մեծանահագէս արարողութիւններ կատարուեցան բոլոր մզկիթներուն մէջ, խուսն բազմութեան ներկայութեան. Երեւոյցեալ լուսազարդուած էին Ներդալի Կայս. Պալատին շրջակայքը, Հալապի մզկիթը, Սուլթանաթէի չէնքը, երկանկայիշատակ Օսմ. Կայսրերուն մզկիթները, Տոյմա Պալատին, Թոփիսանի, Արքունի նաւաթանի ժամանցոյցի աշտարակները, Դաւաթի Պոլսոյ հրդէնի աշտարակները, Դրզ Գուլէտին եւ բոլոր մզկիթներն ու միւսներէնը, Կայս. չղեկաները, Օսմ. պալատները, մարտանաւերը եւ միւս չղեկաները. Վեհ. Սուլթանը ժամը շին քաղաքը մնացած Ներդալի Կայս. Պալատին փառաւոր կառքով մը գնաց Հալապի մզկիթը, իր զինուոր ունենալով Կայսրեալուն ինչպէս Պերսիանէտին էֆէնդին եւ Ապարապին իկլա փաշան, որոնք բարեւ ընծած էին. Ն. Վեհափառութիւն Հալապի մզկիթին մէջ կատարեց քիւսիլիքի աղթը. Մեծական եղաւ կատարուած աղթը ճիշդութեամբ եւ ժամը շին քաղաք Կայս. Պալատ. Կայսրերուն անցքին վրայ բարեւի կնքած զօրքը եւ հաւատարմի նպատակներ «կեցցէ Վեհ. Սուլթանը» գրեցին. Վեհ. Կայսրը բարեհաճեցաւ իր բարեւները շնորհել այս զօրքերուն, Կայս. Իրաւիչը, որ համաձայն, պիսիլիքի, չէնքը, սիկիստի բալիստեալ Կայսրական անցքին վրայ բարեւի կնքած զօրքերուն, թաղապետական պաշտօնական եւ ոստիկանները, Կայսրական անցքը զիտելու համար հիւրանոց կը գտնուէին Օսմ. Պանդալի Բ. Կոնստանթին. իկլա եւ Տիկինը, անդէ. զեպանատան Ա. Թարգմանը եւ Տիկինը, անգլիական հիւպատոսը Է Տիկինը, գերմանական կոնզըլը, պահակա-նաւին հրամատարը եւ սպաններ, ֆրանսական զեպանատան Բ. քարտուղարը, որոնք արժանացան Կայս. Մեծանահագէսներու Արարողական Կալիպ պէլի միւշաղթ.

Գաւար կիճէմին առթիւ բացուեցան Համիդի մզկիթին մէջ պահուած մարգարէական ծածկոյն ու Մօլուրքը, եւ յարգանքներ ու մեծարանաց առարկայ եղան հաւատացեալներու կողմէ. Սիկիստի Շէյխ մզկիթին մէջ պահուած օրբաղան աւանդները, եւ Մարգարէին նալիները, բոտ սոլորու-թեան բացեցնելով, յարգանքի առարկայ եղան կրօնաւոր դասին եւ հաւատացեալներու կողմէ. Նոյնպէս բացուեցան Էյապի, Աթթիկ Ալի փաշայի, Ճերրան փաշայի, Շէհիւ Մէհմեդ փաշայի եւ ուրիշ մզկիթներուն մէջ պահուած Մարգարէին Մօլուրքը, եւ այս առթիւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին Արեւադատութեան համար. ՊԱՆԿԱՐ ԳՐՈՐԴԱՐԱՐ Մ. Նաշօ-վիլ որ հրաժարական տուած էր, Մօ-ֆիայի մէջ բանակցիլ ետք նոր վարչապետ Մ. Բէթիլի հետ, վերաանձնեց իր պաշտօնը.

ԵՐՈՒՍԱԼԵՄԻ ԱՍԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻՔ. — Երուսաղէմի Լատին Պատրիարք անուանուեցաւ Նորատի եպիսկոպոս Ս. Փառաստի. Երուսաղէմ ծնած Հեռով մէջ 1848ին եւ հոռմէական զպրկական մէջ աւած է ուսուրը. 1872ին քահանայ ձեռնադրուեցաւ. 1890ին Բրօքսելսի Բօլէճին պետ եւ Ժիսական ակադեմիային գրաքննիչ եղաւ. 1897ին Պապին համառար քե-ծաւոր եղաւ. 1904ին Նաբոնի արքեպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ. Նոր Պատրիարք 1904ին Պոլսի կեաւ հանգուցեալ նուիրակ Ս. Պօնէթի հոգեհոգեւորան առթիւ. Այս պահուն ստացաւ

Օսմանի պատմանչանը. Անցեալ տարի Օգոստոսին ալ եկաւ Պոլսի. Պապին այս անուանումը ցոյց կուտայ թէ ապարդիւն մնացած են ֆրանսական եւ գերման աղեղեղութիւնները վատկանի վրայ. Պապը եւս կեցաւ Գերման եկեղեցականի մը յանձնելէ ալ պաշտօնը Յրմանս չվերադարձու. համար եւ անուանեց Իտալացի մը. Արդէն դարձ մը ի վեր միշտ Իտալացի եղած են Երուսաղէմի Լատին պատրիարքները.

ՅԻՄԱՆԱՅԻ Նախկին պատրիարքական նախարար Մ. Եթիւն եւ կինը վաղ Պոլսի կը ժամանեն. ԵԻՄԱՆԱՅԻ ՊԱՆԿԱՐ ԿՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ պիտի կատարուի վաղը, չորեքշաբթի, ժամը ճին, Առեւար. եւ Հանրազուտ Շէյխութեան նախարարութեան մէջ, մասնաւոր յանձնաժողովին ձեռնարկ. Այն ստամակ-ները որոնք ծախուած չեն, պէտք է նոյն օրը մինչեւ ժամը 7 յանձնուին կամուրջի զուլիք տոմարներու ճիւղին, եւ կամ մինչեւ 7 1/2 Ներկայութեան Պանքան, ուր փոխարժէքներ ետ պիտի տրուին.

ԳՐԴԵՐ. — Պոլսի, Հաւոր-Իսկէլէթի քարիւղի վաճառական Մ. Օրթօ Գիւրիւ-լիէթի վաճառատան դուռը առջի գիշեր բաց գտաւ զիշերապար որ կը շրջէր Վրան քանալի մը կար. Անալիպալէ ոստիկանութեան լուր տրուեցաւ. Հեռուեալ օրը հաստատուեցաւ որ քան մը չէ պակսած վաճառատունէն. Կ'ե-րեսի թէ գողերը գիշերապարին վրայ զաւթի փախած են. Պոլսի Ամա-Ալիք վաճառական հանր Սուրիտ էֆ. ի սուրը գողեր ժաման եւ շրթեցին 300 ոսկինց գոնարեւն.

ՀՐԴԵՐ Ժողովը երէկ ճեղքիւղ, ամիսական Բարալիւլի տունէն, բայց չուտով մարեցին.

ԿՈՒՋԵՐ Կարեւոր ու անձեւէն չաւուրող, տոկուն, աման ու ընտիր իմաստասէր գնել, մի քանի տարեկան, անմիջական գիւնդէր Դալապի, Գա-րաբօյ. Բերայի թրամուէլին վերջին թաւախը արեւիւրի մօտ, Պետրոս էֆ. Պօղանեան, որ պիտի գոնացնէ ամէ-նէն նորմալայներն ու զօրաբան աճ-ներն իսկ. Սիլիւս վաճառատան մէջ խախտ գիւրմաղանի գնով կը նորդու-ուին նաեւ ինչ յովանոցները նորեկն չղանաղաներու աստիճան նորմալայն.

ԹԱՏՐՈՒ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍ, ԵՒ ԱՅԼՆ

ԹԱՏՐՈՒ ՄԻՈՒԿԱՆ. — Երէկ գիշեր Սիմօն Ե. Մառի. Ու-թրա-Միւրաւմարիք թատերախաղ մը, նոյն անունով վեպէն քաղուած, որ մեծ համբաւ կը վայելէ մեր թատերա-սէներուն զով, Մեծական բոլոր զասական զուկները եւ քիւլիները ամ-փոփուած են անոր մէջ. մեռած բայց ողջ է, չարագործը իր վարչաք շահա-տակութիւնները կը գործէ, բայց միշտ բարին կը յաղթանակէ. — «Ջիւս ո՞վ կ'ոչայն բունէ» — «Մի՛, ինձ մարդ, «Այլ քալիք օղլուս սօճաւ», թաշ-կինաները կը թրկն, աշքերը կը վա-զեն, չարը կը պատմուի, արքայա-թիւնը իր տեղը կ'երթայ, ամուսնու-թիւն, երբանդութիւն, բերանդութիւն, ամէն, Մի՛, Իմ, Իմ, Իմ. — Խաղին նիւթը. լրագրող մը կայ որ միւրնա-տէր ըլլալու համար շատ մը ոճիւրներ կը գործէ. Լատի մայրը — «Մի, ինձ մայր, — որ ոստիկանական պաշտո-նաւ մարգարէական ծածկոյն ու Մօ-լուրքը, եւ յարգանքներ ու մեծարանաց առարկայ եղան հաւատացեալներու կողմէ. Սիկիստի Շէյխ մզկիթին մէջ պահուած օրբաղան աւանդները, եւ Մարգարէին նալիները, բոտ սոլորու-թեան բացեցնելով, յարգանքի առարկայ եղան կրօնաւոր դասին եւ հաւատացեալներու կողմէ. Նոյնպէս բացուեցան Էյապի, Աթթիկ Ալի փաշայի, Ճերրան փաշայի, Շէհիւ Մէհմեդ փաշայի եւ ուրիշ մզկիթներուն մէջ պահուած Մարգարէին Մօլուրքը, եւ այս առթիւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին Արեւադատութեան համար.

ՊԱՆԿԱՐ ԳՐՈՐԴԱՐԱՐ Մ. Նաշօ-վիլ որ հրաժարական տուած էր, Մօ-ֆիայի մէջ բանակցիլ ետք նոր վարչապետ Մ. Բէթիլի հետ, վերաանձնեց իր պաշտօնը.

ԵՐՈՒՍԱԼԵՄԻ ԱՍԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻՔ. — Երուսաղէմի Լատին Պատրիարք անուանուեցաւ Նորատի եպիսկոպոս Ս. Փառաստի. Երուսաղէմ ծնած Հեռով մէջ 1848ին եւ հոռմէական զպրկական մէջ աւած է ուսուրը. 1872ին քահանայ ձեռնադրուեցաւ. 1890ին Բրօքսելսի Բօլէճին պետ եւ Ժիսական ակադեմիային գրաքննիչ եղաւ. 1897ին Պապին համառար քե-ծաւոր եղաւ. 1904ին Նաբոնի արքեպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ. Նոր Պատրիարք 1904ին Պոլսի կեաւ հանգուցեալ նուիրակ Ս. Պօնէթի հոգեհոգեւորան առթիւ. Այս պահուն ստացաւ

Այս գիշեր Սալթանաթը Սէյիյէ-տէն օրուգ էնալիի Միւսալիմէ հազարընտ առաւելէն ինսանիյէթեալարանէրի միւշաէն օյան կիրիստէթի իթալա ժէնթալ գոնօսուրը Մ. Գալաթիյէ իթիկի իթիկի իթիկի Մէճիարի իթիկի գոնօսուրանէնի գանչէլէրի Մ. Բէթի Մանգոզ Վէ Յրման գոնօսուրանէնի գանչէլէրի Մ. Յրմանա Միւսալիմէ տէրօրանէնի իթիկի իթիկի Օսմանի նըշարը ալիլէրի ինսան պուրուլուշ տըր.

անկա իսկապէս մեր այն երգչուհին է որ Թուրքերէն զանգոնը կ'երգէ եւրոպականացեալ եւ կարելի եղածին չափ նուազ տափակ եղանակով մը. Երուսաղի մը կրնայ հանոյք զգալ զի-տեղով Տիկին Միհեան Վիթիլին իր ռեքերուստին մէջ, քան մը որ ապա-ցուցուեցաւ երբ ասիլ քանի մը տարի առաջ անկա յաղողութեամբ կ'երգէր նախկին Գոնգորտիայի մէջ, եւրոպա-կան միջնորդի մը եւ եւրոպացի երգչուհին երբեք միշտ, ուր միւսներուն հետ թաղապետութեան գրուելու բոլոր ան-պատեհութիւնները ունէր. Ամէնէն ա-ւելի յաղող է գաւազներէսիւք եւ թի-փիլ երգերու մէջ, ուր յայտ կը բե-րէ նուր տաղանդ մը եւ ճշմարիտ chan-teau-de-sense-legendre մը ուրբ տաղան-դը. Վատան ենք թէ այս գիշեր իր նպատե-լիքը եղած ներկական քալապետութիւնը պիտի գտնէ զինքը գոնացեալներու կողմէ. Կ'իմանաւ թէ — խօսքը մէջերէն — համակրելի երգչուհին պա-հան նոր գանձեր ունի եղեր, զորս այս գիշեր երեւան պիտի հանէ. Ես պիտի երգեմ ունիկընդ, դուք ալ կրնաք գալ եթէ գրպանիդ...

ՀԱՍԱՆ ԷՖ. Ի. ԶԱԽԵՇԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Այս գիշեր Արքայաւ, միջկատակ եւ քանթիւնը.

Միջկատակի մէջ բիւռօ գիշեր կը կատարէ համառար Անտոն Բազալը, որուն բեմական կարողութիւնը գիտեն նախկին Գոնգորտիայի Երգչաւալիլ յա-ճախորդները. Միջկատակի խուրը շատ լաւ կազմակերպութիւն մը ունի եւ վար-ուած է Թատրի էֆ. ի կողմէ.

ՀԱՄՏԻ ԷՖ. Ի. ԹԱՏՐՈՒ. — Այս գիշեր նշանաւոր գողը Համիդ էֆ. 3 ժամ տեղը փախուց միջան-օյիլի մը պիտի ներկայացնէ. Համիդ էֆ. ի մասին պատեն առթիւ պիտի խօսիմ.

Այս գիշեր փախուց ներկայացում ի նպատակ խուրիկ երգչուհի Տիկին Վի-թիլ, որուն զեղեցիկ ձայնը ծանօն է զինքը ունիկընդներուն. Արքի էֆ. ի զաւաթախութեամբ պիտի ներկայացնէ Բիւր Տիլիւնիլ քալապետութիւնը. Պ. Միլիթի միջկատակի խուրը մեծ քանտութիւն մը պիտի ներկայացնէ. Եր-գիւր ու պարեր.

ՀԱՄՏԻ ԷՖ. Ի. ԹԱՏՐՈՒ. — Նոյն ներկայացում. Արքեպօ ինչու Տնարքութիւնը փոփոխութեան մը չընէր յայտագրին մէջ, երբ յայտնի է թէ ա-մէն իրիկուն ըլլալիւք միւսներն հասա-րակութիւնն է միշտ, եւ քան մը որպիս ալ համով ըլլայ, հարկը անգամ չու-տուի. Արքէն Վարիլէթի թատրոնե-րու առաջին թերութիւնը իրենց միօրե-կանութիւնն է որ մարդս երկարաբաւկ յորանջել կուտայ. Վարիլէթի թա-րոնը պէտք է զգուշանալ նախկին Գոն-գորտիայի վիճակը ստանալ.

ՀԱՄՏԻ ԷՖ. Ի.

